

Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів фахової передвищої освіти Володимир-Волинського фахового коледжу

1. СУТЬ, ОБ'ЄКТ ТА ФУНКЦІЇ ОЦІНЮВАННЯ

1.1. Компетентність як інтегрований результат освітньої діяльності здобувачів освіти формується на основі опанування змісту профільної середньої та фахової передвищої освіти. Виявити рівень такого опанування покликане оцінювання.

1.2. Оцінювання – це процес встановлення рівня навчальних досягнень здобувачів освіти в оволодінні змістом освітнього компонента, уміннями та навичками відповідно до вимог навчальних програм.

1.3. Об'єктом оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти є знання, вміння та навички, досвід творчої діяльності, досвід емоційно-ціннісного ставлення до навколишньої дійсності.

1.4. Основними функціями оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти є:

- *контролююча*, що передбачає визначення рівня досягнень окремого здобувача освіти, виявлення рівня готовності до засвоєння нового матеріалу, що дає змогу викладачу, відповідно, планувати й викладати навчальний матеріал;
- *навчальна*, що зумовлює таку організацію оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти, коли здійснення оцінювання сприяє повторенню, вивченню, уточненню й поглибленню знань, їх систематизації, вдосконаленню навичок і вмінь;
- *діагностико-коригувальна*, що передбачає з'ясування причин труднощів, які виникають у здобувача освіти в процесі навчання, виявлення прогалин у знаннях і вміннях та внесення коректив, спрямованих на усунення цих прогалин у діяльність здобувача освіти і педагога;
- *стимулювально-мотиваційна*, що визначає таку організацію оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти, коли здійснення оцінювання стимулює бажання поліпшити свої результати, розвиває відповідальність, сприяє змагальності здобувачів освіти, формує позитивні мотиви навчання;
- *виховна*, що полягає у формуванні вміння відповідально й зосереджено працювати, застосовувати прийоми контролю й самоконтролю, сприяє розвитку працелюбності, активності, та інших позитивних якостей особистості.

2. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ, УМІНЬ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ З ПРЕДМЕТІВ ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОЇ ПІДГОТОВКИ

2.1. Під час оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти з предметів загальноосвітньої підготовки враховуються:

- характеристика відповіді здобувача освіти: правильність, логічність, обґрунтованість, цілісність;
- якість знань: повнота, глибина, гнучкість, системність, міцність;
- сформованість загальнонавчальних та предметних умінь і навичок;
- рівень володіння розумовими операціями: уміння аналізувати, синтезувати, порівнювати, абстрагувати, класифікувати, узагальнювати, робити висновки тощо;
- досвід творчої діяльності (уміння виявляти проблеми та розв'язувати їх, формулювати гіпотези);

- **самостійність оцінних суджень.**

2.2. Характеристики якості знань взаємопов'язані між собою, доповнюють одна одну і включають:

- *повноту знань* – кількість знань, визначених навчальною програмою;
- *глибину знань* – усвідомленість існуючих зв'язків між групами знань;
- *гнучкість знань* – уміння здобувачів освіти застосовувати набуті знання в стандартних і нестандартних ситуаціях; знаходити варіативні способи використання знань; уміння комбінувати новий спосіб діяльності з уже відомих;
- *системність знань* – усвідомлення структури знань, їх ієрархії і послідовності, тобто усвідомлення одних знань як базових для інших;
- *міцність знань* – тривалість збереження їх у пам'яті, відтворення їх у необхідних ситуаціях.

2.3. Знання є складовою умінь здобувачів освіти. Уміння виявляються в різних видах діяльності й поділяються на розумові і практичні.

2.4. Навички – дії, доведені до автоматизму в результаті виконання вправ. Для сформованих навичок характерні швидкість і точність відтворення.

2.5. Ціннісні ставлення виражають особистий досвід здобувачів освіти, їхні дії, переживання, почуття, які виявляються у відношенні до того, що оточує (людей, явищ, природи, пізнання тощо). У контексті компетентної освіти це виявляється у відповідальності здобувачів освіти, прагненні закріплювати позитивні надбання в навчальній діяльності, зростанні вимог до своїх навчальних досягнень.

2.6. Названі вище орієнтири покладено в основу чотирьох рівнів навчальних досягнень здобувачів освіти: початкового, середнього, достатнього, високого. Вони визначаються за такими характеристиками:

– **перший рівень – початковий.** Відповідь здобувача освіти фрагментарна, характеризується початковими уявленнями про предмет вивчення.

– **другий рівень – середній.** Здобувач освіти відтворює основний навчальний матеріал, виконує завдання за зразком, володіє елементарними вміннями навчальної діяльності.

– **третій рівень – достатній.** Здобувач освіти знає істотні ознаки понять, явищ, зв'язки між ними, вміє пояснити основні закономірності, а також самостійно застосовує знання в стандартних ситуаціях, володіє розумовими операціями (аналізом, абстрагуванням, узагальненням тощо), вміє робити висновки, виправляти допущені помилки. Відповідь здобувача освіти правильна, логічна, обґрунтована, хоча їй бракує власних суджень.

– **четвертий рівень – високий.** Знання здобувача освіти є глибокими, міцними, системними; здобувач освіти вміє застосовувати їх для виконання творчих завдань, його (її) навчальна діяльність позначена вмінням самостійно оцінювати різноманітні ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особисту позицію.

2.7. Визначення високого рівня навчальних досягнень, зокрема, оцінки 12 балів, передбачає знання та уміння в межах навчальної програми і не передбачає участі здобувачів освіти у олімпіадах, творчих конкурсах тощо (див. таблицю). Кожний наступний рівень вимог вбирає в себе вимоги до попереднього, а також додає нові характеристики.

2.8. Критерії оцінювання навчальних досягнень з кожної навчальної дисципліни, за всіма видами робіт наведені у робочих програмах навчальних дисциплін з усіх

предметів загальноосвітньої підготовки і реалізуються в нормах оцінок, які встановлюють чітке співвідношення між вимогами до знань, умінь і навичок, які оцінюються, та показником оцінки в балах.

Таблиця 1 - Критерії оцінювання

<i>РІВНІ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ</i>	<i>БАЛИ</i>	<i>ЗАГАЛЬНІ КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ</i>
I. Початковий	1	Здобувач освіти розрізняє об'єкти вивчення.
	2	Здобувач освіти) відтворює незначну частину навчального матеріалу, має нечіткі уявлення про об'єкт вивчення
	3	Здобувач освіти відтворює частину навчального матеріалу з допомогою викладача виконує елементарні завдання.
II. Середній	4	Здобувач освіти з допомогою викладача відтворює основний навчальний матеріал, може повторити за зразком певну операцію, дію.
	5	Здобувач освіти відтворює основний навчальний матеріал, здатний з помилками й неточностями дати визначення понять, сформулювати правило.
	6	Здобувач освіти виявляє знання й розуміння основних положень навчального матеріалу. Відповідь його (її) правильна, але недостатньо осмислена. Вміє застосувати знання при виконанні завдань за зразком.
III. Достатній	7	Здобувач освіти правильно відтворює навчальний матеріал, знає основоположні теорії і факти, вміє наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок, частково контролює власні навчальні дії.
	8	Знання Здобувача освіти є достатнім, він (вона) застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, намагається аналізувати, встановлювати зв'язки між фактами, робити висновки, контролювати власну діяльність. Відповідь його (її) логічна, хоч і має неточності.
	9	Здобувач освіти добре володіє вивченим матеріалом, застосовує знання в стандартних ситуаціях, уміє аналізувати й систематизувати інформацію, використовує загальновідомі докази із самостійною і правильною аргументацією.
IV. Високий	10	Здобувач освіти має повні, глибокі знання, здатний (а) використовувати їх у практичній діяльності, робити висновки та узагальнення.
	11	Здобувач освіти має гнучкі знання в межах вимог навчальних програм, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях, уміє знаходити інформацію та аналізувати її, ставити і розв'язувати проблеми.
	12	Здобувач освіти має системні, міцні знання в обсязі та в

		межах вимог навчальних програм, усвідомлено використовує їх у стандартних та нестандартних ситуаціях. Уміє самостійно аналізувати, оцінювати, узагальнювати опанований матеріал, самостійно користуватися джерелами інформації та приймати рішення.
--	--	---

2.9. Видами оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти є поточне, підсумкове (семестрове) оцінювання, державна підсумкова атестація (атестація загальноосвітньої підготовки).

2.10 Засвоєння програмного матеріалу із загальноосвітніх предметів перевіряється під час поточного контролю і тематичного оцінювання.

2.11 Тематичне оцінювання - це визначення навчальних досягнень здобувачів освіти з певної теми (частини теми, блоку тем) або з певного виду навчальної діяльності на основі вимог навчальної програми та критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувачів з того чи іншого предмету загальноосвітньої підготовки. Здійснюється тематичне оцінювання для визначення повноти знань здобувачів освіти із циклу загальноосвітньої підготовки. Тематичне оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти забезпечує: усунення безсистемності в оцінюванні; підвищення об'єктивності оцінки знань, навичок і вмінь; індивідуальний та диференційований підхід до організації навчання; систематизацію й узагальнення навчального матеріалу; концентрацію уваги до найсуттєвішого.

2.12 Тематична оцінка виставляється на підставі результатів опанування здобувачами освіти матеріалу теми впродовж її вивчення з урахуванням поточних оцінок, різних видів навчальних робіт (практичних, творчих, контрольних робіт) та навчальної активності здобувачів. Обсяг матеріалу для тематичного оцінювання визначається викладачем предметником. Етапи поточного контролю знань, що визначає викладач, можуть бути: усне та письмове опитування, практичні заняття, контрольні роботи, домашні роботи, реферати, тестовий контроль тощо. Проводять тематичний контроль у кінці вивчення теми (блоку тем). Оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти здійснюють за 12- бальною шкалою згідно з критеріями оцінювання.

2.13. Форма підсумкового контролю визначається навчальним планом коледжу, а зміст проведення підсумкового контролю визначається цикловою комісією і доводиться до відома здобувачів освіти на початку семестру, в якому передбачено відповідний захід підсумкового контролю.

2.14 Семестрове оцінювання із загальноосвітніх навчальних предметів (крім предметів ДПА) може здійснюватися на підставі оцінок, отриманих здобувачем освіти протягом семестру, при цьому має враховуватись динаміка особистих навчальних досягнень здобувача з предмету протягом семестру. Семестрова оцінка із загальноосвітніх навчальних предметів виставляється на останньому занятті як підсумкова оцінка за результатами всіх видів поточної успішності (або як середнє арифметичне значення тематичних атестацій) та виставляється у журнал обліку роботи академічної групи, індивідуальний навчальний план здобувача освіти/ навчальну картку студента за 12-бальною шкалою оцінювання.

2.15 Підсумкова оцінка з загальноосвітніх предметів, які вивчаються два і більше семестри, виставляється як середнє арифметичне семестрових оцінок і записується в

колонку з написом «Підсумкова». Ця оцінка виставляється у журнал обліку роботи академічної групи, екзаменаційно-залікову відомість, індивідуальний навчальний план здобувача освіти, додаток до свідоцтва про повну загальну середню освіту за 12-бальною шкалою оцінювання.

2.16 Семестрове/підсумкове оцінювання із загальноосвітніх інтегрованих навчальних дисциплін у формі заліку проводиться на останньому занятті як підсумкова оцінка за результатами всіх видів поточної успішності і виставляється до журналу обліку роботи академічної групи, екзаменаційнозалікової відомості, індивідуальний навчальний план здобувача освіти/ навчальну картку студента, додаток до свідоцтва про повну загальну середню освіту за 12-бальною шкалою оцінювання та до додатку до диплома . Семестрове (підсумкове) оцінювання із загальноосвітніх інтегрованих навчальних дисциплін у формі екзамену проводиться відповідно до порядку, зазначеному у цьому Положенні.

2.17 Державна підсумкова атестація здобувачів освіти (ДПА) – форма контролю відповідності результатів навчання здобувачів освіти вимогам державних стандартів загальної середньої освіти на відповідному рівні освіти. Предмети, які виносяться на ДПА у формі ЗНО, складаються здобувачами освіти у визначені терміни відповідно до вимог нормативних документів Міністерства освіти і науки України. Предмети, які складаються на ДПА в Коледжі за місцем навчання, проводяться у письмовій формі. Завдання для проведення атестації укладають викладачі, відповідно до затверджених Міністерством орієнтовних вимог до змісту атестаційних завдань, і затверджує директор Коледжу. Бали за ДПА виставляються в журналі обліку роботи академічної групи у колонку з написом «ДПА» без зазначення дати після колонки з написом «Підсумкова». Результати атестації виставляються у додаток до свідоцтва про повну загальну середню освіту у графі «Державна підсумкова атестація» та враховуються при визначенні середнього балу свідоцтва.

Таблиця 2- Відповідність оцінок за 12-бальною шкалою оцінкам за 4-бальною шкалою

<i>ОЦІНКА ЗА 4-БАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ</i>	<i>ОЦІНКА ЗА 12-БАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ</i>
Відмінно	10-12
Добре	7-9
Задовільно	4-6
Незадовільно	1-3

3 КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ З ОСВІТНИХ КОМПОНЕНТІВ (ДИСЦИПЛІН)

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти з освітніх компонентів (дисциплін) проводиться під час виступів на семінарських заняттях, виконанні практичних робіт, комплексних та інших передбачених контрольних робіт, здачі заліків, виконання програми навчальних практик, заліків та екзаменів з освітнього компонента (дисципліни). Наведені критерії є орієнтовними, викладач повинен самостійно розробити критерії оцінювання до кожного освітнього компонента (дисципліни), що є частиною робочої програми, з врахуванням особливостей дисципліни, форм організації освітнього процесу, видів навчальних занять, тощо.

Оцінка «відмінно» виставляється здобувачу освіти, який має стійкі системні, глибокі і різнобічні знання, відмінно володіє матеріалом, знає нормативну і законодавчу базу та її застосування за певних умов, дає обґрунтовані, правильні відповіді на питання, доцільно використовує термінологію освітнього компонента (дисципліни), усвідомлює взаємозв'язок окремих розділів дисципліни, їхнє значення для майбутньої професії, виявляє творчі здібності у розумінні та використанні навчально-програмного матеріалу, проявляє здатність до самостійного оновлення і поповнення знань. Практичні завдання і задачі вирішує правильно, розрахунки проводить без помилок, отримує достовірні результати, правильно заповнює і складає документи, робить відповідні узагальнення і висновки та охайно оформляє виконані завдання та звіти.

Оцінка «добре» виставляється здобувачу освіти, який знає викладений матеріал і добре ним володіє але допускає незначні помилки у формулюванні термінів, категорій, понять, використанні нормативно-правової бази, показує стійкий рівень знань з освітнього компонента (дисципліни) та професійної діяльності. Під час виконання практичних завдань, вирішення задач, проведення розрахунків допускає незначні помилки, але за допомогою викладача швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді, правильно або з незначними помилками заповнює і складає документи, робить відповідні узагальнення і висновки та охайно оформляє виконані завдання та звіти.

Оцінка «задовільно» виставляється здобувачу освіти, який посередньо володіє матеріалом, виявив знання основного навчально-програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та наступної роботи за професією, справляється з виконанням завдань, передбачених програмою, дає неправильну відповідь на окремі питання або на всі питання дає малообґрунтовані, невичерпні відповіді, знання має обмежені, несистемні, слабо орієнтується у нормативно-правових документах. Під час виконання практичних завдань, вирішення задач, проведення розрахунків припускається грубих помилок і тільки за допомогою викладача може виправити допущені помилки, із значними помилками заповнює і складає документи, поверхово робить узагальнення і висновки та не зовсім охайно оформляє виконані завдання та звіти.

Оцінка «незадовільно» виставляється здобувачу освіти, який не виявив достатніх знань основного навчально-програмного матеріалу, дає відповіді лише на деякі питання або дає неправильні відповіді на питання, може відтворити кілька термінів, не знає термінології дисципліни і основних нормативно-правових документів, не може без допомоги викладача використати знання у подальшому навчанні, не спромігся оволодіти навичками самостійної роботи. Допускає принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань, вирішенні задач, проведенні розрахунків припускається грубих помилок і не може їх виправити, не виконує практичне завдання у визначений термін, із значними помилками заповнює і складає документи, не робить узагальнення і висновки та не охайно оформляє виконані завдання та звіти.

Критерії оцінювання здобувача освіти (лабораторне, практичне заняття):

Оцінка «відмінно» – здобувач освіти повністю володіє практичною навичкою, вміє пов'язати теорію з практикою, має глибокі знання з тем лабораторних занять, відповідь змістовна, ґрунтовна та відповідає вимогам, при підготовці до заняття використовує творчий підхід, не обмежуючись тільки матеріалами підручника або лекції, активно приймає участь в дискусіях та доповнює відповіді інших, під час відповіді активно використовує приклади для кращого розуміння матеріалу, під час заняття вдало поєднує теоретичні знання та практичні вміння з даного освітнього компоненту, приймає активну участь у розв'язанні розрахунково-графічних робіт.

Оцінка «добре» – здобувач освіти частково володіє практичною навичкою, правильно застосовує теоретичні положення при вирішенні практичних завдань, має міцні ґрунтовні знання, при підготовці до заняття не обмежується тільки матеріалами лекції, під час лабораторного заняття приймає участь при обговоренні поставленого питання, протягом відповіді може використати приклади для кращого розуміння матеріалу, здобувач освіти знає програмовий матеріал повністю, своєчасно готується до заняття, проте існують проблеми з застосуванням прикладів з практичної діяльності та незначні помилки при застосуванні отриманих знань в практичній діяльності, існують певні помилки в трактуванні поставленого питання, не вміє самостійно та творчо мислити, не може вийти за межі теми.

Оцінка «задовільно» – здобувач освіти володіє тільки обов'язковим мінімумом виконання практичного завдання, ознайомлений із технікою виконання, знає тему заняття, має уявлення про навчальний матеріал, але його знання мають загальний характер, вміє відповідати на окремі поставлені запитання, при обговоренні інших питань практичного заняття не приймає активної участі і не може привести приклади застосування матеріалу на практиці, знає основну тему заняття, має уявлення про поставлене питання, відповіді базуються лише тільки на лекційному курсі і практично не підкріплені прикладами, має певні прогалини в інших темах, на яких базується матеріал лабораторного заняття.

Оцінка «незадовільно» – здобувач освіти не володіє практичною навичкою, має фрагментарні знання, не володіє програмним матеріалом, відповіді на всі поставлені запитання не повні або взагалі відсутні, при відповіді часто зупиняється і не може додатково відповідати на запитання або повністю не знає програмного матеріалу, не працює в аудиторії, не готовий відповідати на будь-яке запитання з теми лабораторного заняття.

Критерії оцінювання роботи здобувача освіти (семінарське заняття):

Оцінка «відмінно» – здобувач освіти послідовно демонструє знання матеріалу з висновками в кінці відповіді, володіння понятійним апаратом, уміння творчо розв'язувати завдання, глибоке розуміння матеріалу, вільно і правильно використовує понятійно-категоріальний апарат у межах поставлених питань, послідовно, зв'язано і логічно викладає матеріал, аргументовано доводить свої думки, використовує до підготовки як основну, так і додаткову літературу (монографії, періодичні видання, першоджерела, тощо).

Оцінка «добре» – здобувач освіти демонструє послідовний виклад матеріалу, знання фактичного матеріалу, володіння категоріальним апаратом, допускається 1-2

неточності у використанні понятійного матеріалу, загалом орієнтується у межах поставлених питань, але відповіді не повні і не досить конкретні;

Оцінка «задовільно» – здобувач освіти демонструє знання змісту матеріалу частково, з недотриманням в окремих випадках послідовності, частково володіє знаннями фактичного матеріалу, при поясненні понять допускає помилки, суть питання в основному розкрита, не зважаючи на зазначені вище упущення, відчуває труднощі у використанні і поясненні змісту наукових питань та категорій у межах поставлених питань;

Оцінка «незадовільно» - здобувач освіти демонструє недостатнє володіння основним матеріалом, допускає помилки при визначенні політичних процесів, не вміє їх аналізувати послідовно та глибоко, з допомогою необхідної літератури, погано орієнтується в матеріалі, допускає неточності, поверхневі знання при відповіді на поставлені питання, плутається у термінах та поняттях, відсутні власні судження, висновки, повністю не орієнтується в матеріалі, дає помилкові відповіді на поставлені питання, не володіє понятійно-категоріальним апаратом, відсутня логіка викладу матеріалу.

- Під час проведення семінарського заняття здобувачі освіти мають можливість набрати максимальну кількість балів, підготувавши доповідь чи реферат, правильно відповівши на питання та тестові завдання, активно працюючи протягом семінару. Така чинна мотивація дає можливість здобувачу освіти проявити себе та свої здібності, активізує навчальну діяльність та розкриває його творчі здібності.
- Доповнення та участь у дискусії на семінарському занятті оцінюється у 1 додатковий бал.

Критерії оцінювання роботи здобувача освіти (індивідуальна робота – реферат, доповідь, повідомлення, дослідження, есе, презентація тощо):

Оцінка «відмінно»: здобувач освіти виконав всі вимоги до написання (підготовки) й захисту роботи: позначена проблема й обґрунтована її актуальність, зроблений аналіз різних точок зору на проблему й логічно викладена власна позиція, сформульовані висновки, тема розкрита повністю, витриманий обсяг, дотримані вимоги до зовнішнього оформлення, наведені правильні відповіді на додаткові питання викладача та присутніх у аудиторії;

Оцінка «добре»: здобувач освіти виконав всі формальні вимоги до написання(формування) й захисту роботи: витриманий обсяг, дотримані вимоги до зовнішнього оформлення, проблема позначена, але не достатньо обґрунтована її актуальність, зроблений короткий аналіз різних точок зору на проблему й викладена власна позиція, сформульовані висновки, тема розкрита достатньо повно, наведені правильні відповіді на додаткові питання викладача та присутніх у аудиторії, основні вимоги до роботи і його захисту виконані, але при цьому допущені деякі недоліки, не обґрунтовано актуальність проблеми, висновки не чіткі, наявні певні неточності у викладенні матеріалу, вимоги щодо оформлення дотримано на належному рівні

Оцінка «задовільно» здобувач освіти дотримався основних вимог до виконання роботи і його захисту, але при цьому допущені недоліки, зокрема, є

неточності у викладі матеріалу; відсутня логічна послідовність у судженнях; не витриманий обсяг роботи; є недоліки в оформленні; на додаткові питання викладача та присутніх у аудиторії при захисті дані неповні відповіді, є істотні недоліки стосовно вимог до виконання роботи, зокрема: тема розкрита лише частково; допущені фактичні помилки в змісті роботи або при відповіді на додаткові питання викладача та присутніх у аудиторії; під час захисту відсутній висновок

Оцінка «незадовільно»: здобувач освіти не розкрив тему роботи, демонструє істотне нерозуміння проблеми, оформлення не відповідає встановленим вимогам, відсутня логіка викладу представленого матеріалу

3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ВИКОНАННЯ ЗДОБУВАЧАМИ ОСВІТИ КУРСОВИХ ПРОЄКТІВ (РОБІТ)

Метою курсового проектування (виконання курсової роботи) є поглиблення, закріплення і узагальнення знань, набутих студентами під час вивчення теоретичного матеріалу, вдосконалення практичних навичок вирішення конкретних виробничих завдань. Виконуючи курсовий проєкт (роботу), здобувачі освіти розвивають навички роботи з нормативною та довідковою літературою, готуються до вирішення більш складних завдань, які їм доведеться вирішувати під час практичної діяльності за обраним фахом.

Виконаний курсовий проєкт (курсону роботу) здобувач освіти подає на рецензування, викладач пише рецензію та допускає, або не допускає роботу до захисту.

У рецензії критично оцінюється науковість, повнота розкриття теми, звертається увага як на змістовний аспект роботи, так і на грамотність, чіткість, послідовність, аргументованість викладення матеріалу, повноту виконання завдання.

Оцінка «відмінно» ставиться за курсову роботу (проєкт), котра має теоретичне і практичне значення, у якій зроблено якісний аналіз зібраного матеріалу, аргументовані висновки й узагальнення. Робота (проєкт) характеризується високим рівнем наукової, мовної і стилістичної культури, охайно і грамотно оформлена.

При захисті курсової роботи (проєкту) її автор виявив знання з проблеми дослідження, дає логічно побудовані, послідовні, обґрунтовані відповіді на поставлені питання; уміло використовує аналіз та влучно підбирає критерії для порівняння загальнотеоретичних понять. Вільно володіє термінологією, уміє виділяти й оцінювати окремі проблеми у галузі.

Оцінка «добре» ставиться тоді, коли робота (проєкт) має позитивні якості, властиві курсовій роботі (проєкту) з оцінкою «відмінно», але в ній допущені наукові, стилістичні, орфографічні, й пунктуаційні помилки, , некоректно використані окремі джерела.

Здобувач освіти володіє повним обсягом знань відповідно до навчальної програми, але припускається неточностей у відповіді; не завжди може аргументувати та захистити висловлені ним думки й положення; має певні навички аналітичної діяльності, але не завжди може використати їх у відповіді; опрацював

усі рекомендовані джерела, але недостатньо оперує ними; припускається окремих неprincipових помилок під час відповіді.

Оцінка «задовільно» ставиться тоді, коли тему розкрито, проаналізовано фактичний матеріал, але здобувач освіти не завжди виявляв самостійність, у роботі зустрічаються порушення системи викладу, немає композиційної чіткості. Здобувач освіти виявив знання не менше $\frac{2}{3}$ (70%) навчального матеріалу, але має низький рівень навичок аналітичної роботи, не завжди може використати отриману інформацію під час розгляду загальнотеоретичних проблем; має недостатні навички систематизації та узагальнення матеріалу; виявив знання основного навчального матеріалу в обсязі, потрібному для подальшого навчання та майбутньої професійної діяльності, але припускається помилок та неточностей у відповіді.

Оцінка «незадовільно» ставиться тоді, коли тему не розкрито, поверхнево проаналізовано фактичний матеріал, здобувач освіти не виявляв самостійність, у роботі є порушення системи викладу, немає композиційної чіткості.

Здобувач освіти виявив істотні прогалини у знаннях основного навчально-програмного матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні курсового проекту(роботи) і не може продовжити навчання без додаткових знань.

4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ПРОХОДЖЕННЯ ЗДОБУВАЧАМИ ОСВІТИ НАВЧАЛЬНОЇ, ВИРОБНИЧОЇ ТА ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИК

Критерії оцінювання результатів проходження здобувачами освіти навчальної практики:

Оцінку «відмінно» здобувач освіти отримує в тому випадку, коли повністю виконав програму практики, поданий звіт за структурою, обсягом і змістом відповідає вимогам програми практики. Основні положення звіту глибоко обґрунтовані, логічні. Висока старанність у виконанні, бездоганне оформлення. Захист звіту впевнений і аргументований.

Оцінка «добре» ставиться в тому випадку, коли здобувач освіти повністю виконав програму практики, звіт за структурою, обсягом і змістом відповідає вимогам. Основні положення звіту достатньо обґрунтовані, але є незначне порушення послідовності. Достатня старанність у виконанні, правильне оформлення. Захист звіту аргументований, але з деякими неточностями в другорядному матеріалі, які здобувач освіти сам виправляє

Оцінка «задовільно» ставиться в тому випадку, коли здобувач освіти повністю виконав програму практики, звіт відповідає вимогам програми практики, але має неточності за структурою і змістом. Основні положення звіту недостатньо обґрунтовані, є порушення послідовності. Посередня старанність у виконанні, зовнішнє оформлення задовільне. Захист звіту із значними помилками, які здобувач освіти виправляє сам або за допомогою викладача.

Оцінка «незадовільно» виставляється, якщо відсутня систематичність у роботі здобувача освіти, який виконав програму практики (більше 50%), звіт відповідає вимогам програми практики, але має значні неточності за структурою і змістом. Основні положення звіту недостатньо обґрунтовані, мають порушення послідовності. Посередня старанність у виконанні, зовнішнє оформлення

задовільне. захист звіту з великими помилками і прогалинами, які здобувач освіти не може виправити.

Виробнича та переддипломна практики є важливим етапом практичного навчання відповідно до освітньо-професійної програми і навчального плану підготовки фахових молодших бакалаврів зі спеціальності.

Виробнича, переддипломна практики проводяться для отримання досвіду застосування набутих компетентностей, використання обладнання, пристроїв і технологій відповідно до спеціальності, оволодіння сучасними формами організації праці та ознайомлення з умовами провадження професійної діяльності. Завданням переддипломної практики також є збирання фактичного матеріалу для виконання кваліфікаційної роботи (дипломного проєкту).

Після завершення виробничої та переддипломної практики здобувач освіти подає керівнику на рецензування звіт-щоденник.

Оцінку **«відмінно»** отримує здобувач освіти, який досяг мети і виконав завдання практики відповідно до програми практики. У звіті-щоденнику розкрито зміст робіт, які здобувач освіти виконував під час проходження практики, чітко, у повному обсязі та послідовно розкрито кожного питання програми практики. У звіті-щоденнику є додатки роботи, елементи творчого пошуку. Звіт-щоденник оформлено відповідно до вимог.

Під час захисту звіту-щоденника виявив вміння лаконічно, грамотно та аргументовано викладати матеріал, оперувати термінами, цифрами; наявним ілюстративним матеріалом (схем, таблиць, малюнків, діаграм, графіків) та додатків, їх відповідність змісту звіту-щоденника; вміння чітко відповідати на поставлені запитання керівників практики

Оцінку **«добре»** отримує здобувач освіти, який досяг мети і виконав завдання практики відповідно до програми практики. У звіті-щоденнику розкрито зміст робіт, які студент виконував під час проходження практики, але окремі питання потребують уточнення, доповнення, питання програми практики розкрито загалом у повному обсязі та послідовно. У звіті-щоденнику є додатки. Звіт-щоденник оформлено відповідно до вимог із незначним і несуттєвими недоліками

Під час захисту звіту-щоденника не завжди може аргументувати та захистити висловлені ним думки й положення; має певні навички аналітичної діяльності, але не завжди може використати їх у відповіді, припускається окремих непринципових помилок під час відповіді.

Оцінку **«задовільно»** отримує здобувач освіти, який виконав завдання практики відповідно до програми практики. У звіті-щоденнику розкрито зміст робіт, які студент виконував під час проходження практики, але питання потребують суттєвого доповнення, питання програми практики розкрито не у повному обсязі. У звіті-щоденнику є додатки, які невпорядковано відповідно до змісту. Звіт-щоденник оформлено відповідно до вимог із значним і суттєвими недоліками.

Під час захисту звіту-щоденника не завжди може аргументувати та захистити висловлені ним думки й положення; відсутні навички аналітичної діяльності, , припускається окремих принципових помилок під час відповіді.

Оцінку **«незадовільно»** отримує здобувач освіти, який не виконав завдання практики відповідно до програми практики. У звіті-щоденнику не розкрито зміст робіт, які здобувач освіти виконував під час проходження практики, питання програми практики не розкрито у повному обсязі. У звіті-щоденнику відсутні

додатки, або їх недостатньо, щоб проілюструвати виконання здобувачем освіти програми практики, не відповідають питанням практики. Звіт-щоденник не оформлений у відповідності до вимог. Під час захисту звіту-щоденника не може аргументувати та захистити висловлені ним думки й положення; відсутні навички аналітичної діяльності, припускається принципових помилок під час відповіді.

5. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ СКЛАДАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОГО ІСПИТУ

Кваліфікаційний іспит може проходити у два етапи – теоретична частина (тестування) та вирішення практичних завдань за білетами, складеними у відповідності до навчальних програм.

Або у один етап: білети для проведення комплексного кваліфікаційного іспиту сформовано з двох частин: теоретичної та практичної.

Теоретична частина тестами або питаннями зі спеціальних дисциплін, які охоплюють основні розділи навчальних програм з фахової підготовки.

Практична частина присвячена вирішенню завдань, задач, ситуаційних вправ, віднесених в освітньо-кваліфікаційній характеристиці до організаційної та аналітичної функції.

Білет складається не менше ніж з трьох питань, які охоплюють теоретичний та практичний матеріал освітніх компонентів з певної спеціальності/освітньо-професійної програми. Кожне питання оцінюється за національною (4-бальною) системою оцінок «5», «4», «3» і «2». Знання здобувачів оцінюється як з теоретичної, так і практичної підготовки за такими критеріями:

«Відмінно» Здобувач освіти міцно засвоїв теоретичний матеріал, глибоко і всебічно знає зміст навчальних дисциплін, основні положення першоджерел та рекомендованої літератури, логічно мислить і будує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, пов'язує програмовий матеріал із профілем підготовки, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок.

«Добре» Здобувач освіти добре засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його; має практичні навички, висловлює свої міркування щодо тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при аналізі практичного.

«Задовільно» Здобувач освіти переважно опанував теоретичні знання навчальних дисциплін, орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викликають невпевненість або відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх з майбутньою діяльністю.

«Незадовільно» Здобувач освіти не опанував навчальний матеріал дисциплін зі спеціальності/освітньо-професійної програми, не знає визначень, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутні мислення та сформованість практичних навичок. При визначенні остаточної оцінки відповідей на питання екзаменаційних білетів підсумовується загальна кількість отриманих балів і ділиться на число завдань.

При цьому відмінна оцінка виставляється, якщо середній бал більший або дорівнює 4,5.

Оцінка «добре» виставляється, якщо середній бал знаходиться в межах 3,5 – 4,4.

Оцінка «задовільно» виставляється при середньому балі в межах 2,5 – 3,4.

5.1 Критерії оцінки виконання тестових завдань здобувачами освіти

Оцінка «відмінно» виставляється здобувачу освіти у разі, коли правильні відповіді на тестові завдання складають 95-100% від загальної кількості тестових завдань.

Оцінка «добре» виставляється здобувачу освіти у разі, коли правильні відповіді на тестові завдання складають 80-95% від загальної кількості тестових завдань.

Оцінка «задовільно» виставляється здобувачу освіти у разі, коли правильні відповіді на тестові завдання складають 60-80% від загальної кількості тестових завдань.

Оцінка «незадовільно» виставляється здобувачу освіти у разі, коли правильні відповіді та тестові завдання складають менше 60% від загальної кількості тестових знань.

5.2 Критерії оцінювання виконання практичних завдань кваліфікаційного іспиту здобувачами освіти

Оцінка «відмінно» виставляється здобувачу освіти, який практичне завдання (ситуаційне завдання) виконав повністю, швидко і правильно без помилок провів розрахунки, зробив аргументовані висновки й надав пропозиції, оформив документи належним чином; відповіді на питання членів екзаменаційної комісії дає обґрунтовані, повністю володіє професійною термінологією, виявляє знання законодавчої і нормативної бази.

Оцінка «добре» виставляється здобувачу освіти, який практичне завдання (ситуаційне завдання) виконав повністю, але допустив незначні неточності в розрахунках або оформленні; або за умови належного оформлення завдання виконав не менше як на 80%; відповіді на питання членів екзаменаційної комісії дає повні, допускає незначні помилки у формулюванні термінів, категорій, понять, використанні нормативно-правової бази, показує стійкий рівень знань з дисципліни і та професійної діяльності.

Оцінка «задовільно» виставляється здобувачу освіти, який практичне завдання (ситуаційне завдання) виконав не менш як на 70% за умови належного оформлення; або не менш як на 60% за умови припущення незначних помилок у розрахунках або оформленні. Відповіді на питання членів екзаменаційної комісії дає неповні, частково володіє професійною термінологією, виявляє обмежені знання законодавчої і нормативної бази.

Оцінка «незадовільно» виставляється здобувачу освіти, який практичне завдання (ситуаційне завдання) виконане менш як на 60%, припущені принципові помилки в розрахунках і оформленні. не вміє оформляти і опрацьовувати документи. Не дає відповіді на питання членів екзаменаційної комісії.

Захист практичних завдань відбувається на відкритому засіданні екзаменаційної комісії. Оцінка за кваліфікаційний іспит виставляється як середнє арифметичне оцінок за теоретичну частину (тестування) та вирішення практичних завдань з дисциплін, які входять до екзаменаційного білета.

6. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ВИКОНАННЯ ЗДОБУВАЧАМИ ОСВІТИ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ (ДИПЛОМНОГО ПРОЄКТУ(РОБОТИ))

Дипломний проєкт (робота) – це самостійна науково-дослідницька кваліфікаційна робота, що синтезує підсумок теоретичної та практичної підготовки у рамках нормативної й варіативної складових освітньо-професійних програм підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня «фаховий молодший бакалавр» за відповідною спеціальністю і є формою контролю набутих здобувачем освіти у процесі навчання інтегрованих знань, умінь та навичок, які необхідні для виконання професійних обов'язків..

Метою виконання дипломного проєкту (роботи) освітньо-кваліфікаційного рівня «фаховий молодший бакалавр» є систематизація, закріплення та розширення теоретичних знань, їх застосування для вирішення науково-прикладної задачі, яка потребує інноваційної діяльності відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики з певної галузі знань, напряду підготовки, спеціальності, спеціалізації.

Захист дипломних проєктів (робіт) відбувається на відкритому засіданні екзаменаційної комісії за участю не менше половини її складу при обов'язковій присутності голови комісії. Тривалість захисту одного дипломного проєкту (роботи), як правило, не повинна перевищувати 20 хв.

Захист дипломного проєкту (роботи) відбувається у такому порядку:

- секретар екзаменаційної комісії оголошує тему дипломного проєкту (роботи)
 - та прізвище здобувача освіти, який його захищає, зачитує документи, які подані до комісії;
- дипломник доповідає про зміст роботи (не більш 20 хв.);
- дипломник відповідає на запитання членів екзаменаційної комісії;
- зачитується рецензія;
- дипломник відповідає на зауваження рецензента;
- виступи (члена екзаменаційної комісії, керівника проєкту (роботи), тощо), якщо це необхідно.

Результати захисту дипломного проєкту (роботи) визначаються оцінками «відмінно», «добре», «задовільно» і «незадовільно». Під час визначення оцінки беруть до уваги рівень наукової та практичної підготовки студента, якість доповіді з виконаного проєкту (роботи), повноту відповідей на запитання членів комісії та присутніх на захисті.

Результати захисту дипломних проєктів (робіт) оголошуються у той самий день, коли відбувався захист, після оформлення протоколів засідання екзаменаційної комісії.

Підсумкову оцінку дипломного проєкту (роботи) визначає екзаменаційна комісія. Її рішення є остаточним і оскарженню не підлягає.

У процесі визначення оцінки враховується ряд важливих показників якості дипломного проєкту (роботи):

- актуальність обраної теми;
- чіткість формулювання мети і завдань дипломного дослідження;
- структура і логіка побудови змісту дипломного проєкту (роботи);
- якість і глибина теоретичного, методологічного та практичного аналізу задачі;
- актуальність і обґрунтованість запропонованих рішень;
- дотримання вимог до оформлення дипломного проєкту (роботи);
- наявність та інформаційна змістовність ілюстративних матеріалів для захисту дипломного проєкту (роботи);
- змістовність повідомлення автора про основні результати дослідження;
- правильність та чіткість відповідей на запитання членів екзаменаційної комісії;
- зауваження і пропозиції, що містяться у зовнішній рецензії та у відгуку наукового керівника;
- наявність публікацій та їх рівень.

7. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ (ДИПЛОМНОГО ПРОЄКТУ (РОБОТИ)), ЯКУ ПРЕДСТАВЛЕНО ЗДОБУВАЧЕМ ОСВІТИ ДО ЗАХИСТУ ЕКЗАМЕНАЦІЙНІЙ КОМІСІЇ

Оцінка «відмінно» визначається комісією, якщо дипломний проєкт (робота), яку представлено до захисту є бездоганною в усіх відношеннях:

- глибоко і повно розкрито зміст досліджуваної проблеми;
- грамотно проілюстровано твердження прикладами, результатами спостережень і експериментів;
- системно, логічно й повно викладено матеріал;
- не допущено фактичних помилок;
- обґрунтовано практичне значення роботи;
- доповідь логічна і стисла, проголошена вільно, зі знанням справи;
- доповідач володіє культурою писемного мовлення, демонструє багатство словникового запасу, знання термінології;
- відгук і рецензія позитивні;
- відповіді на запитання членів екзаменаційної комісії правильні.

Оцінка «добре» визначається комісією, якщо тема дипломного проєкту (роботи) розкрита, але мають місце окремі недоліки непринципового характеру:

- в теоретичній частині поверхово проаналізовані джерела;
- наявні елементи новизни та практичного значення, які опубліковані у фахових виданнях за спеціальністю;
- обґрунтовано практичне значення роботи;
- недостатньо використані інформаційні матеріали організації, мають місце окремі зауваження в рецензії та відгуку;
- доповідь логічна, виголошена вільно;
- доповідач допускає 2-3 неточності при обґрунтуванні висновків та узагальнень;
- мають місце окремі мовні помилки й огріхи;

- відповіді на запитання членів екзаменаційної комісії в основному правильні;
- дипломний проєкт (робота) оформлена в межах вимог.

Оцінка «задовільно» визначається комісією, якщо тема дипломного проєкту (роботи) в основному розкрита, і мають місце недоліки змістовного характеру:

- нечітко сформульована мета дипломного проєкту (роботи);
- теоретичний розділ не має критичного аналізу підходів до вирішення науково-прикладної задачі, що охоплює тема, має описовий характер;
 - в аналітичній частині є надлишок елементів описовості;
 - недостатньо чітко розкриті елементи наукової новизни та практично значущості;
- добір інформаційних матеріалів (таблиці, графіки, схеми) не завжди обґрунтований;
- заходи і пропозиції автора обґрунтовані непереконливо;
- рецензія і відгук містять окремі зауваження;
- доповідь прочитана за текстом;
- не всі відповіді на запитання членів екзаменаційної комісії правильні або повні;
- є зауваження щодо оформлення дипломного проєкту (роботи).

Оцінка «незадовільно» визначається комісією, якщо тема дипломного проєкту (роботи) розкрита поверхово. Мають місце такі недоліки:

- нечітко сформульована мета дипломного проєкту (роботи);
- розділи погано пов'язані між собою;
- відсутній критичний огляд сучасних літературних джерел;
- аналіз виконаний поверхово, переважає описовість на шкоду системності і глибині;
- запропоновані заходи з аналізу не результативні, економічне обґрунтування неповне.

Крім того, мають місце недоліки в оформленні дипломного проєкту (роботи). Ілюстрації до захисту відсутні. Доповідь прочитана за готовим текстом. Відповіді на запитання членів екзаменаційної комісії неточні або неповні.

Дипломний проєкт (робота) до захисту не допускається, якщо:

- представлена дипломному керівникові на перевірку або на будь-який подальший етап проходження з порушенням термінів, встановлених графіком навчального процесу;
- написана на тему, яка своєчасно не була затверджена наказом по коледжу;
- виконана не самостійно;
- структура не відповідає вимогам і не погоджена з керівником;
- зміст дипломного проєкту (роботи) не розкриває її теми;
- не переплетена та недбало оформлена;
- відсутня зовнішня рецензія або відгук керівника.

Після представлення та захисту дипломного проєкту (роботи) здобувачем освіти комісія обговорює дотримання критеріїв оцінювання та оголошує оцінку.

Рішення екзаменаційної комісії про оцінку знань, виявлених під час захисту дипломного проєкту (роботи), а також про присвоєння випускнику кваліфікації та видання йому диплому приймається екзаменаційною комісією на закритому

засіданні відкритим голосуванням звичайною більшістю членів комісії, які брали участь у закритому засіданні. При однаковій кількості голосів, голос голови є вирішальним.

Здобувач освіти, який під час захисту дипломного проєкту (роботи) отримав незадовільну оцінку, відраховується з коледжу і йому видається академічна довідка.

Здобувач освіти, який не захистив дипломний проєкт (роботу), допускається до повторного захисту дипломного проєкту (роботи) впродовж трьох років після закінчення коледжу при наявності його заяви.

Здобувачам освіти, які не захищали дипломний проєкт (роботу) з поважної причини (документально підтвердженої), директором коледжу може бути продовжений строк навчання до наступного терміну роботи екзаменаційної комісії із захисту дипломних проєктів (робіт), але не більше ніж на один рік.